

УДК 34.05
ББК Х99
Б23

Рекомендовано до друку
Вченою радою Інституту держави і права
ім. В. М. Корецького НАН України

Рецензенти:

Ю. С. Шемшученко — доктор юридичних наук, професор, академік НАН України, іноземний член РАН, директор Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України
В. Н. Денисов — доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент Академії правових наук України, завідувач відділу міжнародного права і порівняльного правознавства Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України

Відповідальний науковий редактор серії

О. В. Кресін — кандидат юридичних наук, доцент, старший науковий співробітник Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України

Батлер У. Е. Місце пострадянських правових систем на правовій карті світу: Відкрита лекція / Пер. з англ. К. О. Черниченка. За ред. О. В. Кресіна. — Київ: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Видавництво «Логос», 2009. — Серія науково-методичних видань «Академія порівняльного правознавства». — Випуск 19. — 20 с.

ISBN 978-966-171-206-4

Метою серії «Академія порівняльного правознавства» є інтенсифікація наукової дискусії з найбільш складних і актуальних питань порівняльного правознавства, сприяння вдосконаленню викладання порівняльно-правових дисциплін у вищих юридичних навчальних закладах.

Уільям Елліот Батлер — англійський та американський компаративіст, доктор юридичних наук, іноземний член НАН України, академік Міжнародної академії порівняльного права та Російської академії природничих наук, професор права Школи права ім. Дікінсона Пенсільванського університету (США), член Російського міжнародного комерційного арбітражного суду. Головний редактор журналу «Russian Law: Theory and Practice», щорічника «East European and Russian Yearbook of International and Comparative Law», співредактор журналу «The Journal of Comparative Law» та ін. Автор книг: «Russian Law» (1999, ост. видання — 2008), «The Russian Law of Treaties» (1997), «Soviet Law» (1983) та ін.; упорядник видань: «Comparative Law and Legal System: Historical and Socio-legal Perspectives» (1985), «International Law and the International System» (1987), «Collected Legislation of the Union of Soviet Socialist Republics and the Constituent Union Republics» (1979), «Russian and Soviet Law: An Annotated Catalogue...» (1976) та ін.

Відкрита лекція У. Е. Батлера представлена на Четвертому міжнародному науковому семінарі «Порівняльне правознавство: сучасний стан і перспективи розвитку» в м. Києві 8–11 квітня 2009 р.

ББК Х99

ISBN 978-966-171-206-4

© Батлер У. Е., 2009
© Видавництво «Логос», 2009

План лекції:

1. Західне сприйняття радянського права 4
2. Пострадянські правові системи
у «Правових традиціях світу» Патрика Гленна 6
3. Радянські правові інновації
та зарубіжні правові системи 10
4. Деякі результати діалогу 13

Правові системи країн, які є чи були членами Співдружності Незалежних Держав¹ і мають спільну пострадянську правову спадщину, продовжують пошуки свого місця в плеяді правових систем світу. Протягом ХІХ та початку ХХ століть — періоду формування сучасного порівняльного права — Російська імперія та її правова система були майже не відомі за кордоном і за недбалості вчених їх об'єднували разом з правовими системами континентальної Європи. Розпад Радянського Союзу (1922–1991) та його правової системи (1917–1991), поява п'ятнадцяти незалежних держав продовжують надавати захоплюючі можливості для нескінченних дебатів компаративістів, породжених революцією в Росії 1917 р.

З моменту своєї появи радянське право, на підставі своїх ідеологічних аксіом, претендувало на унікальність серед усіх правових систем минулого і сучасності. Хоча більшість радянських юристів визнавали, що «право», незалежно від того, розвиватиметься воно вічно чи ні, є компонентом нового радянського публічного порядку, ця претензія на унікальність похитнула усталені класифікації правових систем або сімей правових систем.

¹ У цій лекції країнами СНД названо дванадцять республік колишнього Радянського Союзу (окрім країн Балтії), незважаючи на те, чи є вони на сьогодні повноцінними членами СНД. Тому сюди включені Грузія та Україна.